

Jaarstukken 2015

Jaarverslag en jaarrekening

Colofon

De Rekenkamer Oost-Nederland is een onafhankelijk orgaan dat onderzoek doet naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur van de provincies Gelderland en Overijssel.

De bestuursleden van de Rekenkamer zijn: de heer drs. M.M.S. Mekel (voorzitter), mevrouw B. Vlieger-Ruitenbergh MBA en heer ir. T.J.A. Gies. De secretaris-directeur is mevrouw drs. S.W. Mathijssen RO.

Rekenkamer Oost-Nederland
Achter de Muren Zandpoort 6
7411 GE Deventer
Telefoon: 0570 – 66 58 00
info@rekenkameroost.nl
www.rekenkameroost.nl
Twitter: @RekenkamerOost

Jaarstukken 2015

Jaarverslag en jaarrekening

Deventer, maart 2016

Voorwoord

Het jaar 2015 begon voor de provincies met verkiezingen. In zowel Gelderland als Overijssel is meer dan helft van de Statenleden nieuw. Het jaar staat daarmee in het teken van kennismaken. Wat heb je aan een rekenkamer? Kunnen we de Rekenkamer opdracht geven bepaalde onderwerpen te onderzoeken? Hoe selecteert de Rekenkamer haar onderwerpen? Allemaal vragen die samenhangen met de verhouding tussen Provinciale Staten (PS), de Rekenkamer en onze onafhankelijkheid. Oftewel de grondvesten van ons bestaan. Vragen die beantwoord zijn tijdens de kennismakingsbijeenkomsten in Zwolle, Arnhem en bij ons op kantoor in Deventer maar ook bij ons rondje langs de fracties.

4

Jaarstukken 2015

In het [onderzoeksprogramma 2015](#) is rekening gehouden met de komst van nieuwe Statenleden door ruimte te laten voor een nadere invulling. Voor het zomerreces hebben we PS gevraagd te kiezen uit twee onderwerpen: cultuurbeleid of economische innovatie. Velen vonden beide onderwerpen interessant of hadden slechts een lichte voorkeur. Wij hebben daarom besloten om beide onderwerp op te pakken en te starten met onderzoek naar het cultureel ondernemerschap. Het onderwerp economische innovatie komt terug in het onderzoeksprogramma 2016 en wordt ingevuld met een onderzoek naar revolverende fondsen.

In het Jaarverslag (deel 1) leest u kort de belangrijkste feiten per onderzoek. Nieuw is de aandacht voor doorwerking van onderzoek uit eerdere jaren. De implementatie van aanbevelingen start immers pas wanneer PS besluit ze over te nemen. Het effect van ons onderzoek is daarmee veel later zichtbaar. Sinds 2013 werken we met een standaardaanbeveling om GS te vragen een jaar na dato terug te koppelen hoe het er voor staat. Deze aanbeveling is voor een aantal onderzoeken opgevolgd maar staat bij andere nog open. Hier ligt een schone taak voor de controlerende rol als PS.

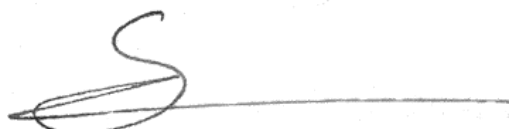
Een van onze eerdere onderzoeken – Houdstermaatschappij fondsen Overijssel - stond in 2015 opnieuw in de belangstelling nadat het was genomineerd voor de Goudvink. Een prijs van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK), die jaarlijks wordt uitgereikt voor het beste onderzoeksrapport met aantoonbare doorwerking. De prijs hebben we niet gewonnen maar trots op de nominatie zijn we wel.

Tot slot hebben we in 2015 afscheid genomen van mevrouw Lucardie (bestuurslid) en de heer Koppe (onderzoeker). Met het vertrek van mevrouw Lucardie is het laatste bestuurslid vertrokken dat vanaf de oprichting betrokken was bij de Rekenkamer. Wij danken haar en de heer Koppe voor hun inzet de afgelopen jaren en wensen ze veel succes voor de toekomst.

Namens het bestuur van de Rekenkamer Oost-Nederland.

Michael Mekel
Voorzitter

Suzan Mathijssen
Secretaris-directeur

Deventer, maart 2016

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
DEEL 1: Jaarverslag 2015.....	7
1 Inleiding	8
1.1 Achtergrond	8
1.2 Indeling jaarstukken.....	8
2 Onderzoek en activiteiten	9
2.1 Gepubliceerde onderzoeken.....	9
2.2 Doorwerking onderzoek.....	14
2.3 Overige activiteiten	16
3 BBV - paragrafen	20
3.1 Weerstandsvermogen.....	20
3.2 Financiering.....	20
3.3 Bedrijfsvoering	21
DEEL 2: Jaarrekening 2015	25
1 Baten en lasten	26
1.1 Staat van baten en lasten.....	26
1.2 Wet Normering topinkomens	28
2 Balans.....	29
3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	30
DEEL 3: Overig	34
1 Overige gegevens	35
1.1 Controle verklaring accountant	35
1.2 Voorstel voor resultaatbestemming	37

DEEL 1

Jaarverslag 2015

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

De Provinciale Staten van Overijssel en Gelderland hebben in 2005 de Rekenkamer Oost-Nederland ingesteld. De provincies hebben daarvoor een gemeenschappelijke regeling met elkaar gesloten die begin 2016 is geactualiseerd.

De missie van de Rekenkamer luidt;

Het versterken van het bestuurlijk functioneren van de provincies Gelderland en Overijssel en de daarmee verbonden organen. Dit willen wij bereiken door - met onderzoek - een bijdrage te leveren aan:

- de controlerende en kaderstellende verantwoordelijkheden van Provinciale Staten;
- het lerend vermogen van de provincies;
- de publieke verantwoording (vertrouwen en transparantie).

Vanuit dit perspectief richt de Rekenkamer zich zowel op doelmatigheid (efficiency), doeltreffendheid (effectiviteit), als rechtmatigheid¹ van het bestuurlijk presteren en functioneren van de provincies. We richten ons niet alleen op ex post onderzoek aan het eind van het beleidsproces, maar op al die momenten in het beleidsproces, waar onderzoek effectief kan zijn.

1.2 Indeling jaarstukken

De Jaarstukken zijn ingedeeld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en bestaan uit een Jaarverslag en een Jaarrekening. Het Jaarverslag bevat de verantwoording over onderzoek/activiteiten en de paragrafen met de beheersmatige aspecten. In de jaarrekening worden de baten/lasten, balans en de grondslagen toegelicht.

¹ *Controle van de Jaarrekening van de provincies is uitdrukkelijk geen taak van de Rekenkamer maar van de accountant.*

2 Onderzoek en activiteiten

In dit hoofdstuk gaan we allereerst in op onze kernactiviteit: het doen van onderzoek. Vervolgens wordt inzicht gegeven in de doorwerking van onderzoeken die in eerdere jaren zijn gepubliceerd en de overige activiteiten die van belang zijn voor een goede invulling van de rekenkamerfunctie.

2.1 Gepubliceerde onderzoeken

De eerste onderzoeken die we in 2015 hebben gepubliceerd betreffen de afronding van het onderzoeksprogramma 2014. Dit zijn de evaluatie social return in Overijssel en Gelderland.

9

Jaarstukken 2015

Feb. 2015 Evaluatie social return	
Hoofdconclusie	In ons rapport komen we tot de volgende hoofdconclusie: Er is ten opzichte van de meting in 2013 een stijging zichtbaar in de resultaten; het aantal aanbestedingen waar de provincie Gelderland social return toepast neemt duidelijk toe. Het gevolg hiervan is dat meer personen met een afstand tot de arbeidsmarkt voor langere of kortere periode aan het werk zijn. Ook de ervaringen van ondernemers met social return zijn overwegend positief. Tegelijkertijd concluderen we dat de invoering van social return binnen de gehele provinciale organisatie een lange doorlooptijd kent en dat de administratie - net als in 2013 - niet op alle vlakken een volledig zicht biedt, waardoor er geen uitspraak over doelbereik kan worden gedaan.
Besluit aanbevelingen	Alle 6 de aanbevelingen zijn overgenomen.
Capaciteit	502 onderzoeksuren voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk in 2015. In 2014 is 578 uur aan dit onderzoek besteed.
Startgesprek Staten	Ja.
Tevredenheid Staten	Gemiddeld rapportcijfer: 7,8.
Overig	In eigen beheer een videopresentatie gemaakt waar de onderzoeksresultaten in worden samengevat.

Evaluatie social return

Hoofdconclusie

In ons [rapport](#) komen we tot de volgende hoofdconclusie:

Er is ten opzichte van de meting in 2013 een stijging zichtbaar in de resultaten; het aantal aanbestedingen waar de provincie Gelderland social return toepast neemt duidelijk toe. Het gevolg hiervan is dat meer personen met een afstand tot de arbeidsmarkt voor langere of kortere periode aan het werk zijn. Ook de ervaringen van ondernemers met social return zijn overwegend positief.

Tegelijkertijd concluderen we dat de invoering van social return binnen de gehele provinciale organisatie een lange doorlooptijd kent en dat de administratie - net als in 2013 - niet op alle vlakken een volledig zicht biedt, waardoor er geen uitspraak over doelbereik kan worden gedaan.

Besluit aanbevelingen

Alle 6 de aanbevelingen zijn overgenomen.

Capaciteit

502 onderzoeksuren voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk in 2015. In 2014 is 578 uur aan dit onderzoek besteed.

Startgesprek Staten

Ja.

Tevredenheid Staten

Gemiddeld rapportcijfer: 7,8.

Overig

In eigen beheer een [videopresentatie](#) gemaakt waar de onderzoeksresultaten in worden samengevat.

 Evaluatie social return 	
Hoofdconclusie 	In ons rapport komen we tot de volgende hoofdconclusie: Er is ten opzichte van de meting in 2013 een stijging zichtbaar in de resultaten; het aantal aanbestedingen waar de provincie Overijssel social return wordt toegepast neemt duidelijk toe. Het gevolg hiervan is dat meer personen met een afstand tot de arbeidsmarkt voor langere of kortere periode aan het werk zijn. Ook de ervaringen van ondernemers met social return zijn overwegend positief. Tegelijkertijd concluderen we dat de invoering van social return binnen de provinciale organisatie een lange doorlooptijd kent en dat de administratie - net als in 2013 - niet op alle vlakken een volledig zicht biedt. Daardoor is het niet mogelijk om aan te geven of social return wordt toegepast bij alle daarvoor in aanmerking komende aanbestedingen.
Besluit aanbevelingen	2 aanbevelingen overgenomen, 3 aanbevelingen via amendement aangescherpt (zie besluit).
Capaciteit	502 onderzoeksuren voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk in 2015. In 2014 is 578 uur aan dit onderzoek besteed.
Startgesprek Staten	Ja.
Tevredenheid Staten	Gemiddeld rapportcijfer: 7,7.
Overig	In eigen beheer een videopresentatie gemaakt waar de onderzoeksresultaten in worden samengevat.

 Follow-up bedrijventerreinen 	
Hoofdconclusie 	In ons rapport komen we tot de volgende hoofdconclusie: Gelderland kampt nog steeds met een overaanbod van bedrijventerreinen. De provincie vult haar regierol weliswaar actief in, maar heeft de regio's in het verleden ruimte geboden om -onderbouwde- extra vraag op te voeren ten opzichte van de landelijk gehanteerde prognose. Met haar bovenregionale rol is de provincie nu aan zet om samen met de regio's het overaanbod terug te brengen en daarmee te zorgen voor een gezondere markt voor bedrijventerreinen.
Besluit aanbevelingen	2 aanbevelingen overgenomen, 2 aanbevelingen via amendement aangescherpt.
Capaciteit	709 onderzoeksuren voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk in 2015.
Inzet externen	Expertmeeting met deskundigen, kosten: € 3.318 (excl. btw) voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk.
Startgesprek Staten	Nee, omdat de Statenverkiezingen waren in de fase waarin het onderzoeksplan werd gemaakt.
Tevredenheid Staten	Gemiddeld rapportcijfer: 7,6.
Overig	In eigen beheer is een infographic gemaakt waarop wordt ingegaan op de hoofdconclusie van het rapport (het overaanbod van bedrijventerreinen).

Follow-up bedrijventerreinen

Hoofdconclusie

In ons [rapport](#) komen we tot de volgende hoofdconclusie:

De provincie Overijssel heeft op het gebied van bedrijventerreinen nog steeds te maken met een overaanbod. Een actievere regievoering door de provincie - juist vanuit haar bovenregionale rol - is nodig om een grotere bijdrage te leveren aan het terugbrengen van het overaanbod en daarmee te zorgen voor een gezondere markt voor bedrijventerreinen.

Besluit aanbevelingen

Alle 7 de aanbevelingen zijn overgenomen (zie [besluit](#)).

Capaciteit

709 onderzoeken voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk in 2015.

Inzet externen

Expertmeeting met deskundigen, kosten: € 3.318 (excl. btw) voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk.

Startgesprek Staten

Nee, omdat de Statenverkiezingen waren in de fase waarin het onderzoeksplan werd gemaakt.

Tevredenheid Staten

Gemiddeld rapportcijfer: 7,5.

Overig

In eigen beheer is een [infographic](#) gemaakt waarop wordt ingegaan op de hoofdconclusie van het rapport (het overaanbod van bedrijventerreinen).

Opdrachtgeverschap BRZO-omgevingsdienst

Hoofdconclusie

In ons [rapport](#) komen we tot de volgende hoofdconclusie:

De provincie Gelderland heeft een duidelijke structuur voor het opdrachtgeverschap voor de BRZO-omgevingsdienst neergezet. Mede in het licht van de uitbreiding van het bevoegd gezag moet GS haar rol als opdrachtgever doorontwikkelen en dient PS het horizontaal toezicht actief in te vullen. De provincie Gelderland heeft een duidelijke structuur voor het opdrachtgeverschap voor de BRZO-omgevingsdienst neergezet.

Besluit aanbevelingen

Alle 6 de aanbevelingen zijn overgenomen (zie [besluit](#)).

Capaciteit

1.911 onderzoeken voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk in 2015.

Inzet externen

Begeleidingscommissie met deskundigen, kosten: € 1.450 (excl. btw) voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk.

Startgesprek Staten

Nee, omdat de Statenverkiezingen waren in de fase waarin het onderzoeksplan werd gemaakt.

Tevredenheid Staten

Gemiddeld rapportcijfer: 8,5.

Overig

Er is in eigen beheer een infographic gemaakt ten behoeve van de presentatie van het eindrapport. Onderdeel van deze infographic was een [kaart](#) met de majeure risicobedrijven in Overijssel.

Opdrachtgeverschap BRZO-omgevingsdienst

Hoofconclusie

In ons [rapport](#) komen we tot de volgende hoofconclusie: De provincie Overijssel heeft het opdrachtgeverschap voor de BRZO-omgevingsdienst weinig adequaat ingevuld: de feitelijke uitvoering is niet op afstand geplaatst, het opdrachtgeverschap wordt indirect ingevuld en er is onduidelijkheid over de opdracht. Dit vraagt van GS een herziening van het opdrachtgeverschap, mede in het licht van de uitbreiding van het bevoegd gezag voor majeure risicobedrijven. Dit vraagt van PS een actieve invulling van het horizontale toezicht.

Besluit aanbevelingen

Alle 7 de aanbevelingen zijn overgenomen (zie [besluit](#)).

Capaciteit

1.911 onderzoeksuren voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk in 2015.

Inzet externen

Begeleidingscommissie met deskundigen, kosten: € 1.450 (excl. btw) voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk.

Startgesprek Staten

Nee, omdat de Statenverkiezingen waren in de fase waarin het onderzoeksplan werd gemaakt.

Tevredenheid Staten

Gemiddeld rapportcijfer: 8,2.

Overig

Er is in eigen beheer een infographic gemaakt ten behoeve van de presentatie van het eindrapport. Onderdeel van deze infographic was een [kaart](#) met de majeure risicobedrijven in Overijssel.

12

Jaarstukken 2015

Groot onderhoud wegen en kunstwerken

Hoofconclusie

In ons [rapport](#) komen we tot de volgende hoofconclusie: Door het ontbreken van door PS vastgestelde inhoudelijke kaders hebben PS weinig invloed op de kwaliteit van groot onderhoud en kunnen daar nauwelijks op sturen. Afgezien van de financiële kaders hebben PS de borging van het groot onderhoud aan GS overgelaten. GS en PS hebben zicht op te verwachten ontwikkelingen en de naar verwachting stijgende kosten voor het groot onderhoud in de toekomst. De dekking daarvoor is echter nog niet geregeld. Dit is een cruciaal aspect in de voorbereiding op het groot onderhoud van de toekomst.

Besluit aanbevelingen

PS hebben nog geen besluit over de aanbevelingen genomen.

Capaciteit

1.844 onderzoeksuren voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk in 2015. ²

Inzet externen

Uitvoering deel van het onderzoek door externe deskundige, kosten: € 17.500 (excl. btw) voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk.

Startgesprek Staten

Ja.

Tevredenheid Staten

Gemiddeld rapportcijfer: enquête moet nog gehouden worden.

² De uren die in 2016 voor dit onderzoek nog worden gemaakt worden in dat jaar verantwoord.

Groot onderhoud wegen en kunstwerken

Hoofdconclusie

In ons [rapport](#) komen we tot de volgende hoofdconclusie: PS hebben beleidsinhoudelijke en financiële kaders vastgesteld voor het beheer en onderhoud van de provinciale infrastructuur en daarmee invulling gegeven aan hun kaderstellende taak. De verbeter(en)de informatievoorziening draagt er aan bij dat PS hun controlerende rol kunnen invullen. De informatie over de kwaliteit van wegen en kunstwerken is een aandachtspunt. Verbetering van deze informatie zorgt voor een sterkere borging van de kwaliteit.

GS hebben de te verwachten ontwikkelingen in beeld, PS zijn hier deels over geïnformeerd en worden in de nabije toekomst nader hierover geïnformeerd. PS en GS hebben zicht op de naar verwachting stijgende kosten voor beheer, onderhoud en vervanging in de toekomst. De dekking daarvoor is nog niet geregeld. Dit is een cruciaal aspect in de voorbereiding op de toekomst.

Besluit aanbevelingen

PS hebben nog geen besluit over de aanbevelingen genomen.

Capaciteit

1.844 onderzoeksuren voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk in 2015.³

Inzet externen

Uitvoering deel van het onderzoek door externe deskundige, kosten: € 17.500 (excl. btw) voor Gelderland en Overijssel gezamenlijk.

Startgesprek Staten

Ja.

Tevredenheid Staten

Gemiddeld rapportcijfer: enquête moet nog gehouden worden.

Cultureel ondernemerschap

Hoofdconclusie

In ons rapport komen we tot de volgende hoofdconclusie: De provincie Gelderland heeft vanaf 2013 actief ingezet op het stimuleren van cultureel ondernemerschap in de cultuur- en erfgoedsector. De impact van de provinciale instrumenten op het cultureel ondernemerschap is met name in de cultuursector beperkt. Dat heeft de volgende oorzaken:

- het Gelders beleid is te optimistisch over de mogelijkheden in de sector om meer eigen inkomsten te genereren;
- er is beperkt draagvlak bij de sector voor de gekozen aanpak en
- verschillende instrumenten zijn minder effectief dan verwacht of vragen om een nadere uitwerking.

Besluit aanbevelingen

PS hebben nog geen besluit over de aanbevelingen genomen.

Capaciteit

539 onderzoeksuren in 2015 met name ingezet voor Gelderland.⁴

Inzet externen

Uitvoering deel van het onderzoek door externe deskundige, kosten: € 24.000 (excl. btw).

Startgesprek Staten

Ja.

Tevredenheid Staten

Gemiddeld rapportcijfer: enquête moet nog gehouden worden.

³ De uren die in 2016 voor dit onderzoek nog worden gemaakt worden in dat jaar verantwoord.

⁴ De uren die in 2016 voor dit onderzoek nog worden gemaakt worden in dat jaar verantwoord.

In Overijssel wordt eveneens onderzoek gedaan naar cultureel ondernemerschap maar het onderzoek is ten tijde van het uitbrengen van dit jaarverslag nog niet gepubliceerd.

2.2 Doorwerking onderzoek

In deze paragraaf gaan we in op de doorwerking van ons onderzoek. Doorwerking heeft ermee te maken in hoeverre rekenkameronderzoek het verschil maakt of effect heeft. De doorwerking van rekenkameronderzoek wordt vaak pas na een jaar of enkele jaren duidelijk. Het is voor ons niet mogelijk om de doorwerking van al onze onderzoeken tot in detail te blijven volgen. Sinds twee jaar nemen we wel standaard een aanbeveling op om een jaar na de behandeling van het rapport inzicht te geven in de implementatie van de aanbevelingen. In tabel 1 en 2 zijn de rapporten genoemd waarin deze standaardaanbeveling is opgenomen waarbij is aangegeven of GS inderdaad met de terugkoppeling zijn gekomen. Uit de tabel komt naar voren dat de terugkoppeling geregeld na langer dan een jaar gegeven wordt. GS Gelderland hebben voor 2 onderzoeken nog geen inzicht gegeven in de implementatie van de aanbevelingen (zie tabel 1) en GS Overijssel van 1 onderzoek (zie tabel 2).

Tabel 1: Terugkoppeling GS Gelderland over implementatie aanbevelingen

Onderzoek	Aanbevelingen overgenomen	Terugkoppeling GS implementatie
Energietransitie 	<u>PS-besluit</u> 28 jan. 2015: <ul style="list-style-type: none"> 3 aanbevelingen overgenomen, 2 aanbevelingen aangescherpt 	Ontbreekt.
Platform onderwijs & arbeidsmarkt 	<u>PS-besluit</u> 17 dec. 2014: <ul style="list-style-type: none"> Alle 7 aanbevelingen overgenomen 	Ontbreekt.
Faunabeheer 	<u>PS-besluit</u> 23 april 2014: <ul style="list-style-type: none"> 3 aanbevelingen overgenomen, 1 aanbeveling aangescherpt 	<ul style="list-style-type: none"> 9 december 2015: (bijlage bij) Statenbrief afronding uitvoeringsprojecten kadernota faunabeleid (PS2014-986). 4 november 2014: (bijlage bij) Statenbrief Regie op groene handhaving (PS2014-865).

Tabel 2: Terugkoppeling GS Overijssel over implementatie aanbevelingen

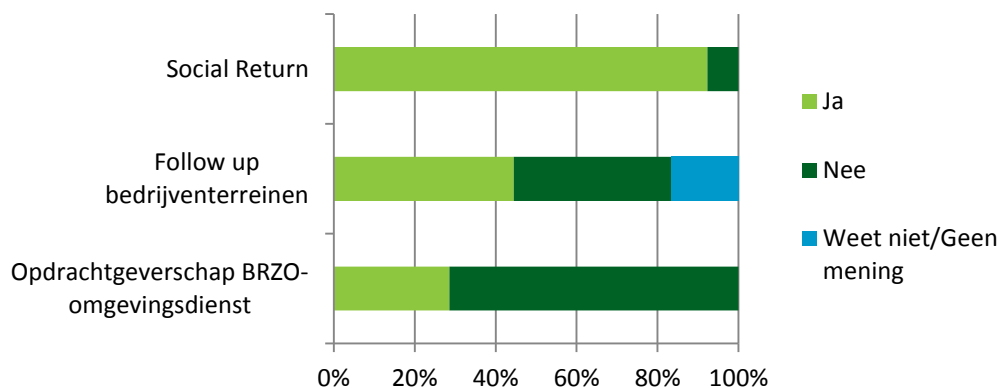
Onderzoek	Aanbevelingen overgenomen	Terugkoppeling GS implementatie
Externe inhuur 	Niet geagendeerd in PS - geen besluit	n.v.t.
Financieel toezicht 	<u>PS-besluit</u> 22 januari 2014: <ul style="list-style-type: none"> 3 besluitpunten PS op basis van 10 overwegingen 	Ontbreekt.
Concessieverlening 	<u>PS-besluit</u> 22 januari 2014: <ul style="list-style-type: none"> Alle 10 aanbevelingen overgenomen 	9 november 2015: Brief GS (PS/2015/856).
Subsidieverlening 	<u>PS-besluit</u> 29 mei 2013: <ul style="list-style-type: none"> Alle 5 aanbevelingen overgenomen 	<ul style="list-style-type: none"> 5 juni 2014: brief met reactie GS (PS/2014/510). 19 september 2014: brief met reactie auditcommissie (PS/2014/786).

We voeren ook regelmatig follow-up onderzoek uit. Dit zijn onderzoeken waarbij we na een langere periode kijken naar de implementatie van de aanbevelingen. Het onderzoek naar de bedrijventerreinen (zie vorige paragraaf) is zo'n type onderzoek.

Enquête Statenleden

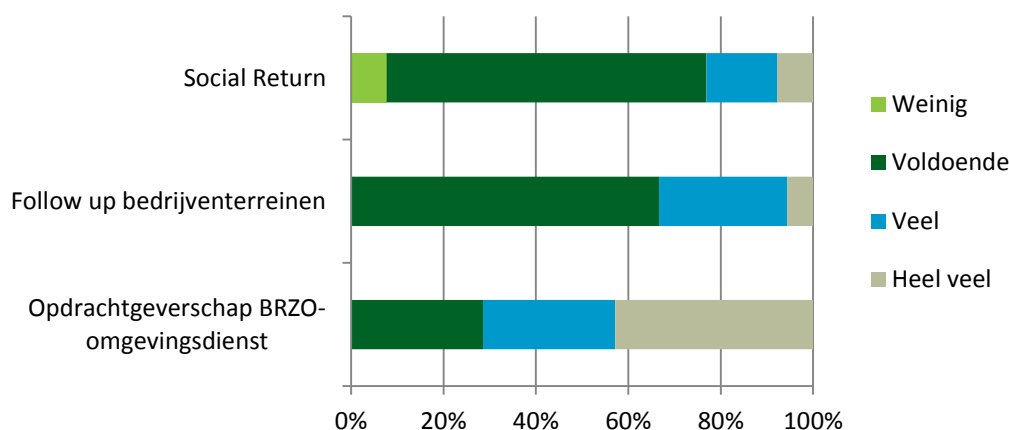
Wanneer een onderzoek is afgerond zet de Rekenkamer onder de commissieleden / woordvoerders van het betreffend thema een enquête uit. De uitkomsten gebruiken we om onze dienstverlening verder te verbeteren. In de enquête vragen we de Statenleden in hoeverre het onderzoek geleid heeft tot gesprek en gedachtevorming. In figuur 1 en 2 ziet u hoe Statenleden deze vragen hebben beantwoord voor de onderzoeken uit 2015 die volledig zijn afgerond. Hieruit komt naar voren dat het onderzoek naar social return vooral is gebruikt in gesprekken met anderen en het onderzoek naar de BRZO omgevingsdienst (heel) veel nieuwe inzichten heeft gebracht.

Figuur 1: Zijn onderzoeksrapporten aanleiding geweest voor Statenleden om - buiten de politieke behandeling om - het gesprek over het onderzoeksthema aan te gaan, binnen of buiten het provinciehuis?

Bron: Rekenkamer Oost-Nederland, enquête onder commissieleden (Gelderland) of woordvoerders (Overijssel).

Figuur 2: Mate waarin de onderzoeksrapporten 2015 Statenleden nieuwe informatie, kennis en ideeën hebben geboden

Bron: Rekenkamer Oost-Nederland, enquête onder commissieleden (Gelderland) of woordvoerders (Overijssel).

2.3 Overige activiteiten

Naast onderzoek zijn er nog andere activiteiten van belang voor een goede invulling van de rekenkamerfunctie. Dit zijn onder andere de onderwerp-oriëntatie, relatiebeheer PS, de samenwerking met andere rekenkamers en het begeleiden van stagiaires. Specifiek voor 2015 was ons 10 jarige jubileum, de wijziging van onze gemeenschappelijke regeling, de modernisering van de website en de werving van een bestuurslid van belang. In deze paragraaf komen deze overige activiteiten aan de orde.

Onderwerp-oriëntatie

Een belangrijk onderdeel van ons werk is de oriëntatie op onderwerpen die voor onderzoek interessant kunnen zijn. De onderwerp-oriëntatie kent de volgende doelen:

- Kennisopbouw om een volwaardige gesprekspartner te zijn omdat we weten wat er binnen de provincies speelt.
- Zicht hebben op relevante thema's die de politiek-bestuurlijke actualiteit overstijgen, zogenoemde 'blinde vlekken' die mogelijk voor onderzoek in aanmerking komen.

De Rekenkamer bepaalt onafhankelijk welke onderzoeken zij wil uitvoeren. De ideeën voor onderzoeksonderwerpen krijgen we bijvoorbeeld uit:

- het bekijken van provinciale documenten (begrotingen, jaarverslagen, besluiten etc.);
- het volgen van het nieuws;
- het bijwonen van commissie- en Statenvergaderingen en
- het voeren van gesprekken met Statenleden.

De onderwerp-oriëntatie heeft uiteindelijk als doel om tot een goede programmering te komen. Hiervoor zetten we ook de fractiegesprekken in en passen we prioritering / selectie toe omdat er meestal meer onderwerpen geschikt zijn dan we kunnen onderzoeken.

Relatiebeheer PS

Voor een goede invulling van de rekenkamerfunctie is het contact met Provinciale Staten essentieel. Wij investeren hier op meerdere manieren in. We gaan jaarlijks bij de fracties langs, zijn regelmatig aanwezig bij Staten- en commissievergaderingen en organiseren startbijeenkomsten aan het begin van onderzoek.

In 2015 hebben we extra aandacht besteed aan de komst van vele nieuwe Statenleden. Er zijn presentaties gegeven over de waarde van de rekenkamerfunctie, er is een introductiebijeenkomst geweest bij ons op kantoor in Deventer en er is een speciale [menukaart](#) uitgereikt met de vele smaken die er zijn in onderzoek.

Samenwerking rekenkamers

De Rekenkamer heeft regelmatig overleg met andere rekenkamers. Dit gebeurt veelal in zogenaamde kringen van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissie (NVRK). Wij nemen actief deel aan de kring Provinciale Rekenkamers en de Landelijke Kenniskring. In de eerste kring van directeuren (en soms bestuurders) wordt onder meer gesproken over bedrijfsvoering, beleid, onderzoeksprogrammering en concrete onderzoeken. De tweede kring bestaat uit

secretarissen en onderzoekers uit het hele land. Zij bespreken relevante ontwikkelingen en delen kennis en ervaring. Tot slot hebben we het landelijke congres van de NVRN bijgewoond en input geleverd voor de *Samenwerkingsdag* van de Algemene Rekenkamer en de NVRN.

Voor het onderzoek naar het opdrachtgeverschap van de provincie voor de BRZO-omgevingsdienst is intensiever samengewerkt met de Noordelijke en Randstedelijke Rekenkamer en de Rekenkamer Zeeland. Onderzoeksplannen zijn besproken en bevindingen en conclusies becommentarieerd.

In 2015 is in opdracht van BZK een algemene [evaluatie](#) van de gemeentelijke rekenkamers uitgevoerd. Wij hebben deelgenomen aan de begeleidingscommissie.

Begeleiden stagiaires

Vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid bieden we stagiaires de mogelijkheid om hun studie bij ons af te ronden. In 2015 hebben twee studenten bij ons stage gelopen. Onderzoekers van de rekenkamer hebben - naast de universiteit - de begeleiding op zich genomen. Beide studenten hebben hun opleiding inmiddels succesvol afgerond en een 8 voor hun scriptie ontvangen.

Arend de Boer, bestuurskunde student Radboud Universiteit Nijmegen

Arend heeft onderzocht op welke wijze lokale rekenkamers in Gelderland en Overijssel de doorwerking van hun rapporten meten. Hij concludeert dat de meeste rekenkamers wel aandacht hebben voor de opvolging van aanbevelingen (instrumentele doorwerking) maar minder aandacht hebben voor de politiek-strategische en conceptuele doorwerking. Het niet meten van deze vormen van doorwerking heeft vooral te maken met de onafhankelijkheid van de rekenkamer. De uitkomsten van zijn scriptie zijn ook gebruikt door de werkgroep Kwaliteit van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissie.

Jeffrey Rouwenhorst, bestuurskunde student Universiteit Twente

Jeffrey heeft de decentralisatie van het natuurbeleid onderzocht. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de inrichting en het beheer van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen ecologische hoofdstructuur). In zijn scriptie heeft hij gekeken naar de invulling van het natuurbeleid door Overijssel en Gelderland. De uitkomsten van zijn scriptie wordt de Staten nog ter informatie aangeboden en gebruiken wij voor de onderzoeksprogrammering voor het volgende jaar.

10 jaar provinciale rekenkamer

2015 was ons jubileum jaar. Mede ter ere hiervan is het boekje '[Ruimte voor provinciaal beleid](#)' opgesteld waar bestuurders en onderzoekers van alle provinciale rekenkamers een bijdrage aan hebben geleverd. De publicatie hebben we uitgereikt aan de Statenleden die bij ons in Deventer de introductiebijeenkomst hebben bezocht en bij fractiegesprekken.

Wijziging gemeenschappelijke regeling

De gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Oost-Nederland dateert van 2005. Sindsdien zijn er wijzigingen in de wet- en regelgeving geweest en is de staande praktijk niet meer zoals in de regeling verwoord. Genoeg aanleiding om de regeling te herzien. De griffies van Overijssel en Gelderland hebben het voortouw genomen en als Rekenkamer hebben we input geleverd. In januari 2016 hebben beide Staten de gewijzigde regeling bekrachtigd.

Modernisering website

In 2015 hebben we onze [website](#) vernieuwd zodat deze weer voldoet aan de eisen van de tijd: makkelijk te raadplegen via tablets, mogelijkheid om informatie te delen via social media, etc. Naast vormgeving en techniek is ook de toegankelijkheid van de informatie verbeterd. In één oogopslag is nu per onderzoek te zien wat de belangrijkste conclusies en aanbevelingen zijn. Ook kan er makkelijker op provinciale thema's gezocht worden.

Werving bestuurslid

In 2015 stond de werving van een nieuw bestuurslid op de agenda. De werving van een bestuurslid voor de Rekenkamer Oost-Nederland ligt bij Provinciale Staten. De griffies van beide provincies hebben hierin het voortouw genomen. Er is een sollicitatiecommissie samengesteld met daarin Statenleden van Gelderland en Overijssel. De heer Mekel, voorzitter van de Rekenkamer en mevrouw Vlieger, bestuurslid hebben als adviseur aan de sollicitatiecommissie deelgenomen. Mevrouw Wiggers (griffier Overijssel) was eveneens adviseur.

De heer Gies is in november 2015 beëdigd als nieuw bestuurslid door de Commissaris van de Koning van Overijssel, mevrouw Bijleveld. Hiermee is de afspraak met de Provinciale Staten over het getrapte aftreden van het 'oude' bestuur gerealiseerd.

3 BBV - paragrafen

Het Jaarverslag dient volgens het BBV te bestaan uit een aantal paragrafen waarin de verantwoording is vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. Voor de Rekenkamer Oost-Nederland zijn alleen de paragrafen weerstandsvermogen, financiering en bedrijfsvoering van toepassing.

3.1 Weerstandsvermogen

De directe risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie van de Rekenkamer Oost-Nederland, zijn minimaal van omvang. De Rekenkamer Oost-Nederland heeft vooral te maken met reguliere kosten die vooraf goed te ramen zijn, zoals personeelskosten, huisvesting, ICT en kantoorartikelen. Onverwachte kosten van substantiële omvang waarvoor geen dekking is, hebben zich niet voorgedaan.

Het weerstandsvermogen van de Rekenkamer Oost-Nederland bestaat uit het resterende deel van de begroting inclusief de bedrijfsreserve.

3.2 Financiering

De Rekenkamer Oost-Nederland wordt gefinancierd door de provincies Overijssel en Gelderland. Voor de Rekenkamer Oost-Nederland geldt de financiële verordening van de provincie Gelderland. Voor dit jaarverslag betekent dit dat we de [Financiële verordening Gelderland 2014](#) en [Uitvoeringsregeling Financiële verordening Gelderland 2014](#) hebben toegepast.

De Rekenkamer heeft een rekening courant bij de Bank Nederlandse gemeenten. Beide provincies hebben hun bijdrage rechtstreeks op deze rekening gestort. De salarisbetaling en de daarmee samenhangende reiskostenvergoeding vallen echter onder de administratie van de provincie Gelderland. Deze lasten zijn per kwartaal gefactureerd aan de Rekenkamer.

3.3 Bedrijfsvoering

Formatie

De Rekenkamer bestaat uit een bestuur en onderzoeksbureau. In zijn totaliteit bestaat het bestuur uit drie leden. Bestuursleden worden benoemd voor de periode van zes jaar met de mogelijkheid tot een eenmalige verlenging. Per 31 december 2015 is mevrouw Lucardie afgetreden als bestuurslid en opgevolgd door de heer Gies. Hiermee is de afspraak met GS gerealiseerd om het bestuur in een periode van 3 jaar getrapt te laten af treden.⁵

Het bureau van de Rekenkamer Oost-Nederland heeft een formatie van 5,4 fte en heeft ultimo 2015 een bezetting van 5,2 fte. Zie onderstaande tabel voor de samenstelling. In 2015 heeft één onderzoeker een andere baan gevonden. Ons verlooppercentage bedraagt daarmee 17%. De ontstane vacature is opgevuld met een starter.

Tabel 3: Samenstelling bureau Rekenkamer in fte's

Functie	Formatie	Bezetting
Onderzoekers	3,8	3,8
Management-assistent	0,6	0,4
Secretaris-directeur	1,0	1,0
Totaal	5,4	5,2

De Rekenkamer streeft naar transparantie in haar verantwoording. In tabel 4 laten we zien hoe de beschikbare onderzoekscapaciteit (exclusief managementassistente) is ingezet. Hieruit blijkt dat we bijna 70% van de beschikbare tijd besteden aan uitvoering van het onderzoeksprogramma, nazorg bij afgeronde onderzoeken (bijvoorbeeld verzorgen presentaties, schrijven van artikelen en evaluaties) en het voorbereiden van (mogelijke) onderzoeksonderwerpen. De verschillen tussen de onderzoeken worden verklaard doordat sommige onderdelen zijn uitbesteed of dat een deel van de uren in voorgaand of volgend jaar zijn/worden gemaakt. Zo zijn de onderzoeken Social return in Gelderland en Overijssel grotendeels in 2014 uitgevoerd.

⁵ Afspraak volgt uit de evaluatie van de Rekenkamer in 2013.

Tabel 4: Inzet onderzoekscapaciteit 2015

Onderzoek	Ureninzet 2015	% t.o.v. totaal
Social return Gelderland en Overijssel	502	7%
Follow up bedrijventerreinen beleid Overijssel en Gelderland	709	9%
Opdrachtgeverschap BRZO-omgevingsdienst Gelderland en Overijssel	1.911	25%
Groot onderhoud wegen en kunstwerken Overijssel en Gelderland	844	11%
Cultureel ondernemerschap met name Gelderland en in beperkte mate Overijssel	539	7%
Onderwerpselectie	401	5%
Nazorg afgeronde trajecten	42	1%
Andere onderzoeksgelateerde activiteiten (inclusief voorbereiden bijwonen commissie- en Statenvergaderingen)	426	6%
Totaal besteed aan onderzoek	5.373	70%

Zo'n 30% van de beschikbare uren besteden we aan ondersteunende taken zoals interne projecten, werkoverleg, kennisdeling en -verwerving, management, administratie en overige activiteiten. De verhouding 30% - 70% komt overeen met andere rekenkamers en is vergelijkbaar met voorgaande jaren.

De eigen onderzoekscapaciteit is leidend bij de opzet en uitvoering van onderzoeken. Toch blijft het belangrijk om bij specifieke kennis, tijdelijk tekort aan capaciteit of als klankbord, externe deskundigheid in te huren. Voor 2015 hebben we deskundigheid ingehuurd voor de onderzoeken naar bedrijventerreinen, opdrachtgeverschap BRZO-omgevingsdienst, groot onderhoud en het cultuurbeleid voor ruim € 47.000.

Ziekteverzuim en arbeidsomstandigheden

Het ziekteverzuim bij de Rekenkamer lag de afgelopen jaren rond de 1,5%. In 2015 hadden we te maken met langdurig verzuim. Dankzij passende maatregelen is de medewerker inmiddels weer volledig hersteld maar ons verzuimpercentage is daardoor in 2015 wel uitzonderlijk hoog, namelijk ruim 6%.

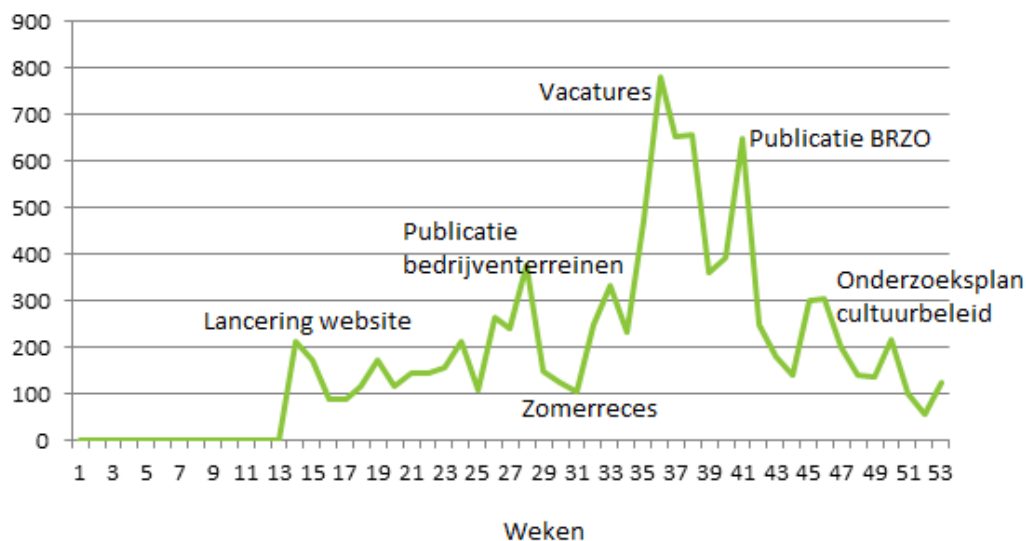
De bedrijfscultuur binnen de Rekenkamer is informeel en laagdrempelig. Initiatief wordt gewaardeerd evenals innovatieve ideeën. Met alle medewerkers worden gedurende het jaar personeelsgesprekken gevoerd. Er zijn congressen en symposia bezocht en drie medewerkers hebben een kortdurende opleiding gevolgd. Investeren in de kwaliteit van medewerkers is een cruciale factor voor het functioneren van een kennisproducerende organisatie als de Rekenkamer.

Communicatie

Ook in 2015 was de Rekenkamer Oost-Nederland regelmatig in de provincies te vinden. Al in een vroege fase van de onderzoeken is gesproken met ambtenaren en Statenleden, zodat het onderzoek zoveel mogelijk aan kan sluiten bij de behoefte van de provincie. Aangezien 2015 een verkiezingsjaar was, is over de onderzoeken die in het eerste kwartaal gestart zijn niet gesproken met Statenleden. Op onze website houden we per onderzoek bij in welk fase we zitten en wat de verwachte publicatiedatum is.

We publiceren onze onderzoeken altijd via de website. Op deze manier zijn de uitkomsten goed toegankelijk voor Statenleden, burgers en media. In onderstaande figuur zijn de bezoekersaantallen van onze website weergegeven. Voor de uitschieters is een duidelijke verklaring te geven.

Figuur 3: Aantal bezoekers website per week

In 2015 is voor alle onderzoeken - na publicatie - een technische presentatie gegeven aan Statenleden. De belangstelling voor deze presentaties is hoog: vanuit elke fractie is er meestal wel iemand aanwezig.

Automatisering / informatisering,

Voor het onderhoud, de beveiliging en het beheer van het netwerk en de werkstations/laptops is een externe partij ingehuurd. Zij werken met zogenaamde servicetickets die we als bundel hebben ingekocht en zijn afgeschreven naar gelang de verrichte werkzaamheden.

Voor het onderhoud en operationeel houden van de website zijn we in 2015 overgestapt naar een ander bedrijf. Zij hebben onze verouderde website omgezet tot een site die voldoet aan de eisen van deze tijd.

Financieel beheer

De financiële administratie van de Rekenkamer Oost-Nederland is uitgevoerd door de provincie Gelderland. De financiële beleids- en beheersverordeningen van de provincie Gelderland zijn op deze dienstverlening van toepassing. De provincie heeft voor het uitvoeren van deze werkzaamheden een vergoeding ontvangen.

Huisvesting en facilitaire dienstverlening

De Rekenkamer Oost-Nederland is gevestigd in Deventer en zit daarmee tussen beide provincies in die gevestigd zijn in Zwolle en Arnhem. Wij huren een klein maar zelfstandig kantoorpand. Dit betekent dat we voor de schoonmaak en beveiliging van het pand aparte contracten hebben afgesloten met externe dienstverleners.

DEEL 2

Jaarrekening 2015

1 Baten en lasten

In dit hoofdstuk treft u de staat van baten en lasten aan en wordt deze van een toelichting voorzien. De toelichting is conform hierover is vastgesteld.

1.1 Staat van baten en lasten

Tabel 5: Baten en lasten 2015

	Realisatie 2014	Budget 2015	Realisatie 2015
Baten			
Bijdrage provincie Gelderland	322.415	333.108	333.108
Bijdrage provincie Overijssel	322.415	333.108	333.108
Btw compensatie	124.622	117.254	125.919
Som der baten	769.452	783.470	792.135
Lasten			
Bestuur en personeel (inclusief uitzendkrachten)	478.497	524.132	495.465
Inhuur externe deskundigheid	49.540	56.455	47.368
Huisvesting en servicekosten	43.616	43.930	41.724
Informatievoorziening	24.645	14.443	27.247
Kantoor	28.981	22.192	21.916
Overig	5.002	5.064	4.972
Betaalde btw	124.622	117.254	125.919
Som der lasten	754.904	783.470	764.611
Onderdeel resultaat			
Toevoeging aan reserve	14.548		27.524
Totaal	769.452		792.135

Toelichting op de baten

De Rekenkamer Oost-Nederland wordt gefinancierd door de provincies Overijssel en Gelderland. Beide provincies dragen in gelijke delen bij zoals afgesproken in de Gemeenschappelijke regeling Rekenkamer Oost-Nederland. Voor 2015 was de bijdrage € 333.108, - per provincie.

De Rekenkamer betaalt btw over de door haar ingekochte leveringen en diensten maar maakt geen directe aanspraak op het *btw-compensatiefonds*. Op grond van de zogeheten transparantiemethode kan deze btw door de provincies geclaimd worden bij het btw-compensatiefonds. De provincies nemen dan btw-plicht over van de Rekenkamer en krijgen deze gecompenseerd via het btw-compensatiefonds. PS Overijssel, Gelderland en de Belastingdienst hebben vooraf goedkeuring verleend aan deze werkwijze. Voor de beide provincies verloopt de btw verrekening daarmee budgetneutraal en de Rekenkamer heeft 100% beschikking over de provinciale bijdrage. Naast de bijdrage van de provincies vindt u daarom ook de btw-compensatie bij de baten. In 2015 was dit in het totaal € 125.919, - wat neerkomt op € 62.929, - per provincie. Dit bedrag is hoger dan begroot omdat er in 2015 meer uitgaven in het hogere belastingtarief vallen.

Toelichting op de lasten

In tabel 5 worden de lasten (realisatie) afgezet tegen de begrote budgetten van 2015. De cijfers worden onder de tabel in ieder geval van een toelichting voorzien wanneer:

- er sprake is van een afwijking van 10% meer of minder ten opzichte van het budget (bij verschillen die minder bedragen dan € 500, - wordt geen toelichting gegeven);
- of wanneer de afwijking meer is dan € 50.000, -.

Alle gerealiseerde bedragen zijn exclusief btw. De btw is apart gespecificeerd.

In 2015 vallen de *personele lasten* lager uit dan begroot. Dit heeft onder andere te maken met het in dienst nemen van twee onderzoekers die eerst via een payroll contract voor ons werkten. Als Rekenkamer kiezen we voor deze constructie om eerst te bezien of iemand in ons team past en geschikt is voor het werk. We zijn een kleine organisatie waarin dit extra belangrijk is. Een tweede reden voor het lager uitvallen van de personele lasten is dat de helft van de medewerkers aan het begin van zijn/haar salarisschaal of in de aanloopschaal zit.

De lasten voor *externe deskundigheid* vallen lager uit dan begroot. Dit heeft te maken met onderzoeken die langer doorlopen dan voorzien en een tweetal opdrachten waar minder voor in rekening is gebracht dan geoffreerd.

De hogere lasten bij de *informatievoorziening* worden veroorzaakt door eenmalige en structureel hogere lasten. De eenmalig hogere lasten betreft de vernieuwing van onze website. Nu voldoet onze site weer aan de eisen van de tijd. De structureel hogere lasten betreft het onderhoud van computerapparatuur. Ondanks de verlaging in de kosten van de lease- en onderhoudscontracten van de printer blijkt het in bedrijf houden van hard- en software structureel hoger te liggen. De begroting 2016 is hierop aangepast.

Onverdeeld Resultaat

Zoals aangegeven vallen de personele lasten en de lasten voor externe inhuur in 2015 lager uit dan begroot. De Rekenkamer wil het overschot gebruiken om haar *reserve* aan te vullen. De reserve is bedoeld voor onvoorziene risico's, de aanschaf van computerapparatuur, meubilair en extra onderzoeksgelateerde activiteiten voor zover daar in de exploitatie geen ruimte voor is.

1.2 Wet Normering topinkomens

In het kader van de Wet normering topinkomens (WNT) dienen de beloningen van topfunctionarissen binnen de Rekenkamer Oost-Nederland toegelicht te worden. De topfunctionarissen betreffen de voorzitter en de secretaris-directeur. In tabel 6 zijn de beloningen van de topfunctionarissen weergegeven. De bezoldigingen liggen beneden de geldende norm voor de publieke sector.

Tabel 6: *Overzicht beloningen topfunctionarissen, 2015*

	M.M.S. Mekel	S.W. Mathijssen
Beloning (a)	14.504	81.816
Werkgeverslasten exclusief loonheffing	1.073	3.555
Belastbare vaste en variabele onkosten vergoeding: dienstreizen (b)	1.187	464
Werkgeversdeel voorziening en t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn	-	11.797
Aanvang benoeming / dienstverband in boekjaar	1 januari 2014	15 oktober 2014
Omvang dienstverband	n.v.t.	1,0 fte

a. Bruto beloning inclusief vakantietoeslag, eindejaarsuitkering, levensloopbijdrage en bijdrage ziektekostenverzekering.

b. Hoogte reisvergoedingen blijven beneden vrijstellingsbedrag.

Naast de in tabel 6 vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2015 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2015 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

2 Balans

In dit hoofdstuk treft u de balans aan en wordt deze voorzien van een toelichting.

Tabel 7: Balans per 31 december

Activa	2014	2015	Passiva	2014	2015
BNG	111.029	185.686	Crediteuren	113.352	164.340
ING	2.816	4.579	Transitoria	9.656	2.857
Transitoria	31.408	42.355	Onverdeeld resultaat	14.548	27.524
Debiteuren	15.653		Bedrijfsreserve	23.351	37.899
Totaal	160.907	232.620	Totaal	160.907	232.620

Transitoria (activa)

Het gaat om nog te ontvangen bedragen waarvan de teruggave over het vierde kwartaal van de btw van de beide provincies het meest substantieel zijn.

Crediteuren (passiva)

Het gaat voornamelijk om de personeelskosten van het vierde kwartaal die nog betaald moeten worden aan de provincie Gelderland.

Transitoria (passiva)

De nog te betalen kosten zijn lager dan in 2014 omdat we in 2015 de meeste facturen en declaraties tijdig hebben ontvangen.

Onverdeelde resultaat

Deze post is gelijk aan het resultaat van de staat van baten en lasten.

3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft en de achterliggende financiële verordeningen van de provincie Gelderland. Deze voorschriften en verordeningen zijn eveneens van toepassing op de Rekenkamer Oost-Nederland. In dit hoofdstuk staan de gehanteerde grondslagen van waardering van resultaatbepaling.

30

Jaarstukken 2015

Grondslagen

In de jaarrekening is onderscheid gemaakt tussen algemene en specifieke grondslagen van waardering en resultaatbepaling. De specifieke grondslagen betreffen enerzijds grondslagen zoals opgenomen in de [‘Financiële verordening Gelderland 2014’](#) (vastgesteld door Provinciale Staten) en de [‘Uitvoeringsregeling Financiële Verordening Gelderland 2014’](#) (nadere uitwerking van de financiële verordening door Gedeputeerde Staten). Anderzijds betreft het grondslagen die niet als zodanig zijn vastgelegd, maar de afgelopen jaren volgens de bestendige gedragslijn zijn gehanteerd.

Algemene uitgangspunten

De begrotingscijfers bestaan uit de primaire begroting en alle door het bestuur van de Rekenkamer Oost-Nederland goedgekeurde begrotingswijzigingen betreffende het verslagjaar.

Het stelsel van baten en lasten is van toepassing. Baten en lasten worden tot het brutobedrag verantwoord. Onder baten en lasten vallen ook de over het eigen vermogen berekende bespaarde rente.

De jaarrekening geeft, volgens normen die voor de provincie en dientengevolge voor de Rekenkamer Oost-Nederland als aanvaardbaar worden beschouwd, een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de financiële positie en over de baten en lasten.

De jaarrekening en de toelichtingen geven getrouw, duidelijk en stelselmatig de baten en lasten van het begrotingsjaar, evenals het saldo ervan weer. De jaarrekening geeft tevens een getrouw, duidelijk en stelselmatig inzicht in de financiële positie aan het einde van het begrotingsjaar.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar.

Activa

Vaste activa

Alle vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Materiële vaste activa met economisch nut

Alle investeringen met een economisch nut - dit zijn verhandelbare dan wel middelen genererende investeringen - worden geactiveerd, tenzij sprake is van een ideaalcomplex.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Specifieke grondslagen

Investerings, waardering activa en afschrijving.

Financiële verordening Gelderland 2014

De provincie Gelderland hanteert de volgende afschrijvingstermijnen voor investeringen met een economisch nut:

- bedrijfsgebouwen: 40 jaar;
- renovatie, restauratie en aankoop bedrijfsgebouwen: 20 jaar;
- technische installaties in bedrijfsgebouwen: 15 jaar
- veiligheidsvoorzieningen in bedrijfsgebouwen, telefooninstallaties en kantoormeubilair: 10 jaar;
- zware transportmiddelen, aanhangwagens, personenauto's, lichte motorvoertuigen en technische hulpmiddelen: 5 jaar;
- automatiseringsapparatuur en -programmatuur: 3 jaar;

32

Jaarstukken 2015

Op gronden en terrein wordt niet afgeschreven. Het gesaldeerde agio en disagio worden afgeschreven in een looptijd die gelijk is aan de resterende looptijd van de betreffende obligaties. Kosten verbonden aan het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

De materiële vaste activa met economisch nut met een verkrijgingsprijs lager dan €25.000, - worden niet geactiveerd, met uitzondering van gronden en terreinen die altijd worden geactiveerd.

Uitvoeringsregeling Financiële Verordening Gelderland 2014

Activa worden lineair afgeschreven.

Op nieuwe activa wordt afgeschreven als op 30 juni van het jaar meer dan de helft van het begrote bedrag voor het nieuwe activum is uitgegeven. Het daaraan gerelateerde afschrijvingsbedrag wordt gebaseerd op:

- de begrote investering als nog niet het gehele begrote bedrag is uitgegeven;
- de werkelijke investering als geen bedragen meer worden uitgegeven.

De uitgaven tot en met 30 juni worden op 1 juli vastgesteld.

Rente

Bestendige gedragslijn

De jaarlijkse rente is berekend volgens de renteomslagmethodiek. De systematiek van renteomslag is als volgt. De rente die wordt omgeslagen betreft rente van opgenomen langlopende geldleningen, de toevoeging van rente of inflatiecorrectie aan reserves en voorzieningen (bespaarde rente) en de rente over het financieringstekort.

Alle reserves en voorzieningen krijgen een inflatiecorrectie teneinde de geplande activiteiten te kunnen blijven realiseren. Over het totaal aan reserves en voorzieningen wordt een rentevergoeding berekend tegen een rentepercentage dat gebaseerd is op de kapitaalmarktrentes van het afgelopen jaar. Het verschil tussen deze rentevergoeding en de inflatiecorrectie wordt toegevoegd aan de reserve 'Egalisatiefonds reserves en voorzieningen'.

De rente over het financieringstekort betreft een renteberekening over het verschil tussen de stand van de bestemmingsreserves en de boekwaarde van de vaste activa. Dit verschil wordt vervolgens vermenigvuldigd met een rentepercentage - afgeleid van geldmarktrentes - en geeft het rentebedrag.

Over een beperkt aantal reserves en voorzieningen zijn specifieke voorschriften voor rentetoerekening bepaald door het Rijk c.q. de Europese Commissie. Het verschil met de toegerekende inflatiecorrectie wordt gecorrigeerd op de overrente die is toegerekend aan het 'Egalisatiefonds reserves en voorzieningen'.

De som van bovenstaande drie elementen (rente langlopende geldleningen, bespaarde rente en rente financieringstekort) wordt omgeslagen over de vaste activa. Vervolgens komt deze rente ten laste van functies, kostenplaatsen en activa.

Met de op balansdatum lopende rente van opgenomen en verstrekte langlopende geldleningen is rekening gehouden.

DEEL 3

Overig

1 Overige gegevens

In dit hoofdstuk is de verklaring van de accountant bij de jaarrekening 2015 van de Rekenkamer opgenomen. Vervolgens is in de tweede paragraaf een voorstel voor resultaatbestemming beschreven.

1.1 Controle verklaring accountant

Apeldoorn, 7 maart 2016
Ref.: 2016.03.016

Geachte bestuurders,

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring betreffende de verantwoording

Wij hebben de jaarrekening 2015 van de Rekenkamer Oost-Nederland gevestigd te Deventer, bestaande uit de balans per 31 december 2015 en de staat van baten en lasten over 2015 met de toelichting gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de organisatie is verantwoordelijk voor het opmaken van de verantwoording die het vermogen en het saldo van de baten en lasten getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met geldende regelgeving. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de verantwoording mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de verantwoording op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de verantwoording geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de verantwoording. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de verantwoording een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de verantwoording en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de organisatie gemaakte inschattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de verantwoording een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Rekenkamer Oost-Nederland per 31 december 2015 en van het saldo van de baten en lasten over 2015 in overeenstemming met de in de verantwoording weergegeven grondslagen.

Apeldoorn, 7 maart 2016

Van Buuren Accountants - Adviseurs

C. van Buuren AA

1.2 Voorstel voor resultaatbestemming

Het rekeningresultaat 2015 voor resultaatbestemming heeft een positief resultaat van € 27.524,-. Het bestuur van de Rekenkamer stelt voor het rekeningresultaat ten bate te brengen van de bedrijfsreserve van de Rekenkamer. Deze reserve is bedoeld voor onvoorziene risico's (bijvoorbeeld langdurig verzuim), de aanschaf van computerapparatuur, meubilair en extra onderzoeksgelateerde activiteiten voor zover daar in de exploitatie geen ruimte voor is.

Rekenkamer OOST-NEDERLAND

Maart 2016

Onze bijdrage aan het versterken van het bestuurlijk functioneren van Gelderland en Overijssel.

Gepubliceerd onderzoek 2015:

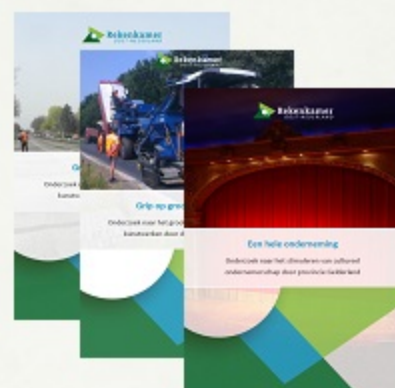

Aanbevelingen

■ Overgenomen (88%) ■ Aangescherpt (13%)
■ Niet overgenomen (0%)

Gestart onderzoek 2015:

Publicaties begin 2016

■ Overgenomen (84%) ■ Aangescherpt (16%)
■ Niet overgenomen (0%)

Bijdrage per provincie

Btw-compensatie
€ 125.919

Reserve € 27.524

Onze uitgaven

■ Bestuur en personeel (78%) ■ Externe deskundigheid (7%)
■ Huisvesting (7%) ■ Informatievoorziening (4%)
■ Kantoor (3%) ■ Overig (1%)

Ons kapitaal

Onderzoekers 3,8 fte
Secretaris-directeur 1,0 fte
Managementassist 0,4 fte

Tijdsbesteding:
70% direct
onderzoeksgerelateerd